

delse mod folkeretten«. Således erklærede generalforsamlingen den 24. november 1961 i *Resolution 1653 (XVI)*, at »enhver stat, der tager kernevåben eller termokernevåben i anvendelse, krænker FNs charter, da den forser sig mod humanitetens lov og begår en forbrydelse mod menneskeheden og civilisationen«. I *Resolution 33/71-B* af 14. december 1978 og *Resolution 35/152-D* af 12. december 1980 erklærede generalforsamlingen atter, at »anvendelse af atomvåben betyder en krænkelse af FNs charter og en forbrydelse mod menneskeheden«. Som disse beslutninger fra generalforsamlingen viser, har der udkrystalliseret sig en klar enighed om, at brugen af atomvåben står i modsætning til de fundamentale humanitære principper, som den internationale krigsfolkeret bygger på.

Ikke desto mindre findes der en indflydelsesrig skole i retsteorien, som afviser, at eksisterende folkeretlige love kan anvendes på atomkrigsførelse. Denne skole hævder, at i »den totale krigs æra« kan selv de mest fundamentale regler tilsidesættes, når dette øger udsigterne til sejr. Dette argument blev også, men i anden sammenhæng, fremført af nogle af de anklagede i Nürnberg – og med forargelse afvist af det internationale tribunal. Tribunalets dom advarer mod en sådan »nazifortolkning« af den totale krig, som fuldstændig vil tilintetgøre gyldigheden af hele folkeretten. I sidste ende ville retmæssigheden i et sådant standpunkt endda kunne undskylde Auschwitz.

Sammenfattende: Hvis krigsfolkerettens mål – at sætte grænser for tilladeligheden af vold – skal kunne virkeliggøres i et omfang, der kan tages alvorligt, og hvis humanitetens

grundprincipper fremdeles skal forblive relevante for fortolkningen af den, må man konkludere, at enhver trussel om brug af atomvåben er ulovlig. Verdens overlevelsessevne er et så elementært gode, at forbuddet med rette kan udledes af de forhåndenværende bestemmelser i krigsfolkeretten. En modsat konklusion ville gå ud på at ignorere det barbariske og skændige ved brugen af atomvåben. Da krigsfolkerettens forskrifter angår det minimum af anstand, som man kan forvente, ville dette at holde atomvåben uden for dette kompleks betyde, at man endog gav afkald på selv denne minimale fordring.

De genetiske eftervirkninger og de virkninger på omverdenen, som brugen af atomvåben indebærer, leverer allerede det mest tvingende moralske og humanitære argument imod deres retmæssighed. Men som allerede nævnt er dette ikke det eneste grundlag for den følgeslutning, at truslen om eller brugen af atomvåben er ulovlig. Den unødvendige og helt uforholdsmæssige lidelse, som de forårsager, den vilkårlige måde, hvorpå de rammer civile og kæmpende tropper, den ukontrollerbare radioaktive stråling, som de slipper løs, den lighed, som deres virkninger har med virkningerne af gift, giftgas og bakteriologiske våben (alle forbudt i *Haagerkonventionen af 1907* og *Genèveprotokollen af 1925 om Gaskrig*) – hver og en af disse årsager er tilstrækkelig til at nå den konklusion, at truslen om og brugen af atomvåben ifølge eksisterende folkeret er forbudt. Alt i alt taler alle disse argumenter med overvældende entydighed for, at enhver trussel om og enhver brug af atomvåben modsiger krigsfolkerettens bestemmelser.

...

(New York, 1981. – Erklæringen er udarbejdet i komiteen under forsæde af Martin Popper og Peter Weiss – og med deltagelse af bl.a. Richard Barnett (Institute for Policy Studies), Richard A. Falk (Princeton University), John H. E. Fried (City University of New York), Sean MacBride (International Peace Bureau), Lord Philip Noel-Baker (House of Lords, London).)